

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 41.

V petik 23. Velkiga travna

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorek in petik. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blazniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

Po najvišji naredbi bo za ranjko kraljevo visokost Augusto Amalio, udovo vojvodinjo od Leuchtenberg, rojeno kraljevo Bavarie, dvorno žalovanje od 16. maja 1851 skoz šestnajst dni s premembo.

Ljubljana 20. maja 1851.

Njegovo veličanstvo je po najvišjem sklepu od 14. t. m. od gospoda župana, dr. Burgerja pri priložnosti njegove slovesne prisege izrek hvaležnega in lojalnega mnenja ljubljanske mestne občine dobrovoljno sprejeti blagovolilo.

Ljubljana 19. maja 1851.

O z n a n i l o.

Njegovo veličanstvo je po najvišjem sklepu od 30. marca 1851 na najponižniše prednašanje ministra kupčije, operajoče se na podlagi ministerskega sklepa, avstrijske konsularne službe v vshodni Indii in zadej ležečih deželah blagovolilo poterčiti.

Po tej od njegovega veličanstva poterjenej napravi, imajo v teh deželah sledeči avstrijski konsulatni vradí obstati:

1) Vodivni, neposredno ministerstvu kupčije podverženi general konsulat v Singapore, kteriga vradni okrog se ima raztegniti čez primorja in morje na jugovshodu berda Negrals z levo Indijo, polotokam Malaka, na otokih indiskiga otočja (posebno v niderlandskih posestvih, na Javi, Sumatri in drugih Sunda otokih, na Malakih in Filipinih) in kitajske pristanišča.

2) Vodivni, neposredno ministerstvu kupčije podverženi cesarski konsulat v Bombaju; za zahodni breg prednje Indije od meje Beludšistana in izliva Indus-a proti jugu do berda Komorin, kakor vradni okrog.

3) Vodivni, neposredno ministerstvu kupčije podverženi konsulat v Kalkuti za bregove bengalske morske vožine na vshodu berda Komorina v celim razprostranju ta-in unkray iztočja Ganges-a do južne meje dežele Arakan, z otokam Ceilon vred, kakor vradni okraj.

Generalni konsulat v Singapore se šteje med plačevavne konsularne vradnije. Oba konsulata v Bombaju in Kalkuti sta neplačevavni konsulatni vradni, ktere bodo predstojniki kakor častne službe z opravičenjem tarifne konsulatne plačila dobivati, preskerbovali; vendar se bo obema poslednjima konsulatama plačan, prav c. k. deržavni vradnik kakor pomagajoči pečavnik pridal.

Imenovanim trem vodivnim konsulatnim vradom, za ktere, da se med sabo v službenih rečeh zvežejo, bo vradno naročilo poskerbelo, se bodo po zgorej imenovanih vradnih okrogih konsularne opravništva v Madrasu, Kolumbi, Batavii in Kantonu, kakor v teh vradnih okrogih po daljnih skušnjah še pozneje postavljenim konsulatnim vradam podvergle.

Ljubljana 11. maja 1851.

Danes bo XXI. del III. tečaj 1851 dežel-

niga zakonika in vladniga lista za Krajnsko izdan in razposlan.

Ljubljana 20. maja 1851.

Od c. k. vredništva deželnega zakonika in vladniga lista za Krajnsko.

20. maja 1851 je bil XXI. del, III. tečaj deželnega zakonika in vladniga lista izdan in razposlan, ki zapopade:

Cesarski patent 27. Marca 1851, po kterim se z dekretam 27. Avgusta 1849 zavkazano vtesnjenje popred obstavšega svobodnega Beneškega pristaniša odpravi. — Cesarski ukaz 2. Marca 1851, po kterim se uredba obertnijskega uka sploh in naprava realnih šol sosebno ustanovi. — Cesarski ukaz 20. Marca 1851, s kterim se izdajo odločbe zastran tega, kako gre obveljavo zadobiti privatnopravnim tirjavam do premoženja po vojskni sodnijah obsojenih oseb, ktero je bilo za zapadlo izrečeno; in do sekvestriranega na Ogerskem, Hervaškem, Slavonskem, v Serbski vojvodini ali v Temeškem Banatu ležečiga blaga velkega izdajstva obdolženih. — Razpis ministerstva za zemljedelstvo in rudarstvo 20. Marca 1851, s kterim se prekličie dne 25. Oktobra 1837 izdani zaukaz čez uredsko ravnanje pri mutengah (prošnjah za predpravico, si o svojim času lego jamskega odmerka vzeti), kadar se je zamudilo položenje jamskih odmerkov napovedati. — Razpis denarstvenega ministerstva 25. Marca 1851, zastran ravnaja v rečeh pridobnine (davka od pridobivanja) in zastran oskerbljevanja opravil neposrednjega obdačevanja sploh, ki jih je v nekterih mestih opravljavati. — Razpis denarstvenega ministerstva 28. Marca 1851, zastran vprašanja, kteremu štampeljnu so podverženi zapisniki v pravadah, kterih vrednost ne seže čez 50 gold. — Razpis denarstvenega ministerstva 2. Aprila 1851, s kterim se razglasi, kako se bode ravnalo z dne 1. Aprila 1851 v verstí 163 izrečkanimi obligacijami dvorne kamere raznega obrestnega merila. — Okoljni ukaz c. k. štajarsko-illrskega dnarstvenega deželnega vodstva 31. Marco 1831 nižnjim oblastnijam, dohodnim in davknim uredam. Zastran priobčenj nestanovitnih vojaških sodnij glede davšin od pravnih opravil, pisem, pisanj in uradnih djanj uredam za izmero davšin odločenim.

18. maja 1851 bo v c. k. dvorni in deržavni tiskarnici na Dunaju XXXVI. del občniga deržavniga zakonika in vladniga lista in sicer v edino-nemškem kakor tudi v vsih devetih dvojnih izdanjih izdan in razposlan.

Zapopade pod

Št. 118. Cesarski patent od 15. maja 1851, po kterim se več pravil vstanovi, denarne razmere cesarstva vrvnati.

Dunaj 17. maja 1851.

Od c. k. vredništva občniga deržavniga zakonika in vladniga lista.

Nevradni del.

Nejevera pa punt.

Resnica je, kar „Vidensky dennik“ piše, de je namreč eden zmed vzrokov poslednjih puntov ta, ker so zobražene verste ljudstva po deželah od punta zadetih večji del odpadli od praviga živiga kersanstva, kakor je neki češki rodoljub pred dvema letama terdil. Zakaj kdor nima žive vere v Boga pravičniga sodniga, in v prihodnje srečno ali pa nesrečno življenje, taki naj se hlini, kakor se koli kočie, on ne spozna in ne ljubi v resnici družiga, kakor le samo svoj ljubi in preljubi in nar ljubši „Jest.“

Vse drugo on le tolikanj ljubi in čislja, kolikor in dokler se mu zdi, de bi zamoglo njegovimu moljenimu in česenimu „Jest“ služiti; to pa se ne pravi tistih reči, ampak le sami-ga sebe ljubiti. Taki brezverni človek je zatopil vse blage čutila svojiga serca, kako slepo sočutje (simpatija) ga utegne kterikrat obsenčiti; visociga občuta ljubezni on ne pozna. On ne ve za očeta in mater, ne za domovino in vladarja v pravim pomenu besede. Kako pa vender pride, de komaj kak človek toliko govori od domovine, od sreče in blagostanja zemeljskih prebivavcov, kolikor marsikteri taci-h neverskih vitezov? Vse te reči, ako se na dno pogleda, niso nejeverniku (t. j. človeku z mervto vero) nič kej družiga, kakor sedlo, na kterim njih napuh jezdari. Poglejmo samo na puntarske poglavarje. Oni vpijejo: „narod moj! domovina moja! ljudstvo moje!“ v tem ko se jim ne smili ne brat, ne sosed, ako v njih sanjarske naklepe ne pervoli. Na tavžente tistih pokoljejo, obesijo in postreljajo, ki pravijo, de jih ljubijo, njih domovanja požgo, setve poteptajo, hribe in doline z grozo in trepetam navdajajo. Taki so ljubivci domovine Košuti, Mazziniti in njih derhal. Od Turkov je povest med Slovenci, de kodar Turčin kristjana davi in kolje, mu pergovorja: Nič boj; nič boj; bo kmal bolje!“ Tako tudi taki nejeverniki ljudem zlate hribe in doline obetajo, de jih v punt spravijo, v kterim jih je na tavžente poklanih in pobitih. Potlej pa, ko so jih puntarski glavarji v pogrez pahili, jih v nar hujši nevarnosti in revšini zapustijo, ter kakor babeži v ptuje dežele svojo peto odneso.

Zdaj še le zapeljanim ljudem mrena z oči pade, de vidijo, kaj so storili, in kam so persli. Popred so mogli za puntarskiga glavača terpeti in zoper svoje brate in vladarja se vojskovaje svojo kri prelivati, zdaj pa se morajo zopet za pregreho pobeglih habjovitezov pokoriti! Ker nar večji hudodelnik se večjidel vselej še do časa ve umakniti, — po tem ko popred svojo deželo ožuli, ogoljfa, okrade in obropa, de zamore v ptuji deželi živeti. In kdo so ti vitezi? So ljudje iz tako imenovane oblikane verste, kteri živiga kersanstva nimajo. Zavoljo tega puntarji vero in verne ljudi tako močno čertijo, ker človek z živo vero se ne bo puntal. Ni tedaj prederzno, ako rečemo, de deržava bo dotle

naj varniši podpore in nar svestišiga poroka miru pogrešala, dokler se tako imenovana zobražena stran podložništva ne bo k Bogu in k Cerkvi z djanskim keršanstvom povernila. To je tolikanj bolj potrebno, ker ljulika verske vnemarnosti izmed obraženiga občanstva vedno bolj tudi med priproste sega, ter jih s tem ob enim z duham razdertja in punta navdihuje.

Naj reče kdo, če ni žalostna resnica, da kolikorkrat kdo zmed zobražencov med verno ljudstvo pride, jih v primeri večkrat v veri s svojim obnašanjem pohujša, kot poterdi? Nespoštovanje duhovnih sprednikov in zaničevanje cerkvenih zapoved ljudje nabirajo po mestnih štacunah, terziših in kerčmah večji del od tacih, ki se zobražene mislijo naj si že bodo, ali ne; kletvinjo nar gerši so zlasti poprej slišali od uradnikov, s katerimi so imeli opraviti. Ako so leti na sela peršli, niso ne v praznovanji praznikov, ne v postu lepih zgledov dajali. V cerkvi, ako so se že potrudili va-njo iti, so se mnogi tako nespodobljivo zaderžali, da jih je vsak težko gledal, kateri je bil sam navajen Boga v duhu in v resnici moliti. Silo veliko hudiga se je trosilo zmed tako imenovanih zobražencov v verno ljudstvo, kdo bo vse popisal? Bog hotel, da bi se vera začela v vikših stanovih zopet oživljati, kakor na Angleškem! To samo pelje k časnimu in večnimu pokoju.

J.

Avstrije prihodnjost.

(Dalje.)

V.

Sostavki naši so skazali, da namen, avstrijske dedne dežele pod krono slavne habsburško-lotarinske rodovine v eni terdno zvezani državi svojostojno vladani zjediniti, ni nova še le pred dvema letama znajdena misel, temuč, da se ta namen skozi šeststoletno zgodovino teh dežel kakor rudeča nit pazljivim preiskovavcem zgodovinskih prigodb na znanje ponuja. Vsi vladarji te hiše so v redu nemških knezov imenitno, če ne prvo stopnjo ohranili, skoro šest sto let so neprenehama z častjo krono nemškiga cesarstva nosili, in če je tudi katerikrat knez ptujiga rodu na cesarski sedež poklican bil, svojestojnost avstrijskih vladarjev s tem nikakor ni razžaljena bila. Svoje dedne dežele so samoderžno vladali, in stali so terdna podpora nemškemu v bran napadam od izhoda prihrulih sosedov, tako je že cesar Friderik I. v letu 1156 avstrijsko vojvodstvo *serce* in *brambo* nemškiga cesarstva imenoval.

Nikoli pa, šest sto let sem, niso avstrijske dežele od ptuje vlade postav in povelja prejele, nikoli, še v časih samoderžne vlade nemških cesarjev, svoje samostojnosti kakor posebna država zgubile niso. Od leta 1438 do 1792 so volitni nemški knezi cesarje *samo* le iz verste Habsburgarjev prejemali, tedaj od tod Avstrija ne sama ptuji oblasti podveržena ni bila, ampak njeni vladarji so svojo oblast čez Nemško nekaj časa clo čez laške, španske in amerikske dežele stegnuli. — Cesar Karol VI. oče slavne cesarice Marije Terezije je v letu 1713 vsem svojim dednim deželam oznanil temeljno postavo imenovano *pragmatiško nasledništvo* (Pragmatische Sanction), v kateri je v pričo cele Evrope slovesno izrekel, da avstrijska samovladija obseže te in te nerazdeljivo zvezane dežele z državno krono nasledljivo v habsburgo-lotrinski rodovini. Ta temeljna postava, na katero tudi naša zdajna državna postava kaže v §. 9, je bila za veljavno spoznana in poterjena od *vsih sočasnih evropejskih vlad*, nji so pod prisego pokornost obljubili poslanci

vsih cesarski oblasti podloženi kronovin. Že v letu 1740, ko je cesar Karol VI. umerl, je obsegla avstrijska samovladnija 10,431 štirjaških mil, je bila tedaj gotovo šteta med nar imenitnejši evropejske države. — Čudno je tedaj pač, da po takih prigodbah v naših dnevih ni manjkalo politikarjev, ki so neprenehama ljudem v ušesa trobili in po časopisih prerokvali; da avstrijsko cesarstvo ima komaj ime države, da ono nima zgodovinskih spominov, da nima prihodnosti, če ne kot del zedinjenih nemških dežel! — Skoro tolko zmot, kolikor besedi. Če bi bil take kvasil kak neobtesani delavec, ali sirov kmet, kdo bi se čudil? ker od tacih ljudi zgodovinske znanosti ne pričakujemo, tisti se pa v te prasanja clo vtikali niso, njim je večidel prostost le pomenila veseli čas, o katerim je vsakimu pripušeno vse storiti, kar razujzdano nagne nje velevala.

Pisali so v časopisih sostavke polne takiga duha možje nekda sploštovani zavolj izvestne vednosti, glasila so se tako pred tremi letmi v državnih zborih clo (kdo bi verjel) ljudski poslanci! Kar se še morebiti kar svet stoji nikoli prigodilo ni, smo tačas doživeli, ne samo le nekateri in nar slabejši sinovi so lastni domovini življenje odrekli, že tako dolgo med države in nar imenitnejši države šteta daleč okolj sloveča Avstrija naj bi se potopila v brezden pogube, samo zato, ker je bilo tako nevedni ali hudovoljni in prenapeti stranki vseč. — Drugim pa je ravno nasprotna misel glave motila. Akoravno skušna deset sto let očitno skazje, da dežele našiga cesarstva se od nemškiga popolnoma nikoli niso ločile, da je Avstrija, kakor grofniška marka, kakor vojvodstvo, nadvojvodstvo in cesarstvo zmirej v zvezi z nemškimi deželami stala, da sta si že dolgo dolgo poročena ko mož in žena — vse zastoj prenapetim narodoljubim ni bilo mar še tako očitne resnice, iztergati so jo hotli iz starih prijaznih zvez, da bi namest prostorne vsim narodam pripravne hiše kako poslopje le svojim sanjam primerjeno na dan postaviti bili v stanu.

Prekratke leta je Jožef II. državno veslo v rokah ohranil, in presilne zoperstavke je neprenehama na svoji poti najdel, da bi mu bilo mogoče bilo svoje modre namene Avstriji, Nemškemu in celi Evropi v prid terdno za prihodne čase vtemeljiti, svoje komaj osnovano delo zapustivši, se je ločil od tega sveta 21. svičana 1790. Takrat je pa že šumel vihar prve francozovske revolucije leta 1789, kateriga je ongotovo predvidil. Ker so njeni poganjki v notrajne zadeve vsih evropejskih držav posebno pa Nemškiga in Avstrije daleč segli, ker obhod te nar važnejši politiške dogodbe še le v naših dnevih svojimu koncu nasproti hiti, ker je prihodnjost avstrijskiga cesarstva v mnogih razmerah vezana na dokončanje zdajnega politiškiga stanu tiste države, od katere že šestdeset let potres cele Evrope izvira; nam bo pripušeno prav kratko omeniti, kake nasledke so razne prekucije na Francozkim tačas sem za našo domovino rodile. Iz pretehtanja tistih prigodb bo morebiti v našo prihodnjost kaka ljuč zasijala, ker večidel enaki vzroki enake poganjke imajo, in torej je upati, da se bomo dali clo dober kup od ptuje skušnje zučiti. — Stirnajst sto let je bilo francozko kraljestvo samoderžno vladano, kraljeva moč je bila tako neomejena, da se je Ludovik XIV. prederznil reči: *Deršava, ta sim jaz*. Kar so rimsko nemški cesarji lastni državi v škodo storiti zamudili, tega so se francozovski kralji netrudno lotili, dokler so vidili svoje namene srečno dokončane. Oni so zaterli moč in svojestojnost svojih kraljevni vazalov, so odvzeli deželnim zboram (parlamentam) veljavnost in

oblast, in so zedinjili razne narode svojiga kraljestva, namreč Galijane, Frankone, Nemce in Lahe v enim vesoljnim zapopadku: *Francozor*.

Ravno tako zedinjenje vse državne oblasti v eni roki, — samoderžna vlada je francozkim vladarjem tako silno moč v roke podala, da so trije zmed njih v stanu bili, saj nekaj časa prvo stopnjo med evropejskimi knezi doseči, namreč Filip August II., Ludovik XIV. in v naših časih cesar Napoleon. — Vedno vojske Ludovika XIV., so denarstvo kraljestva v tako žalosten stan pripravile, da so v letu 1788 državni stroški letne dohodke za več ko petdeset milijonov presegle. Tačas je Francozovsko vladal Ludvik XVI., kateriga je ljudstvo pri vladnim nastopu zaželjeniga imenovalo in sploh upalo, da bo on težko butaro nesrečni državi dvignil. On je bil knez dobriga miliga serca, pošteniga čistiga djanja; ni dvomiti, da v bolj mirnih časih bi on ko dober oče svojim zvestim podložnikom bil veselo prihodnost zagotovil — tako strašnim viharjem pa, ko so v kratkim po božjih sklepkih čez njegovo do zdaj mirno kraljestvo rjoveti začeli, on nikakor ni bil kos. Francozam težki jarm dozdnajnih zadev po mogočnosti olajšati, posebno pa žalostni stan javniga denarstva na pošteno vižo vsim v prid poravnati, je poklical 5. majnika 1789 poslance zlahtnije, duhovsne in tako imenovaniga tretjiga stanu, da bi oni *kronnimi ministri vred*, poprej omenjenimu poklicu zadostili.

Kakor smo omenili, le za vravnavo denarnih razmer kraljestva zbrani poslanci so se pa že v drugim mescu svojih sej prederznili, se tako obnašati, kakor da bi kraljeve oblasti tam najti ne bilo, tedaj so očitno namen izrekli državi clo novo temeljno vstavo to je konstitucijo dati, — besedo in reč dozdnaj v celi Evropi zvunaj britanskiga kraljestva popolnoma neznano. Z takim djanjem pa je zapustil postavodavni narodni zbor pot politiške premembe z kronnimi ministri vred, zavolj katere je bil v Pariz poklican, s tem nagibam se je odperl neizmerin brezden *revolucije*, kateriga kri in solze prelite šestdeset let sem niso bile v stanu polniti. — Od božje previdnosti vstavljena kraljeva moč je bila že tačas, v prvem letu revolucije, ko sta še narod in kralj zlati prihodni svobodi nasproti ukali, prav v serce zadeta in do smerti ranjena, za njo ni bilo več rešne poti, kar se je potler zgodilo — se je moralo zgoditi.

V tem trenutku, ko je bil kralj le kakor prvi služabnik države postavljen, je otemnela božja svitloba kraljeve krone, kakor od Boga vstavljene oblasti, nobeno človeško djanje ni bilo več v stanu ta madež izbrisati in poprejno čistost, ponoviti. Naj bi si to resnico terdno v svoj spomin vtisnili tisti ljudje, katerim se vladna oblast nikoli zadostno omejena ne zdi, kateri srečo in blagostanost le samo od postavodavnih zborov dočakujejo, kateri vedno le govoriyo od *pravie* državljanov, od *dolšnosti* pa le tako po redkim povedati znajo. Ga ni bilo najti, in ga morebiti ne bo zbora bolj umnih in v politiških rečeh bolj skušenih mož mem tistih, ki so se v letu 1790 v Parizu zbrali, je ne najdemo na vse strani bolj pripravno izkovane vstave mem tiste, kateriga je bila 1791 na znanje dana, veselo prejeta in od kralja prostovoljno pod prisego poterjena.

Ali je pa ona bila sama za sebe v stanu, francozko državo obvarovati grozovitnih prigodb sledečih let, ali je bila le v stanu nesrečnimu kralju in nedolžni rodovini saj življenji zagotoviti? Ali se ni vstavna vlada leta 1791 popolnoma potopila v kervotočni republiki 1792? — Bo morebiti kdo se oglasil, kaj nam je mar clo tako pogosto slišati od

reči, ki so se pred šestdesetmi letmi dalec na Francozovskim prigodile? — Mar nam je, in mora nam mar biti, če se damo po ptuji skušniji zučiti, de bi tudi nam treba ne bilo tako strašno in žalostno pot nastopiti. — Ali niso prigodbe našiga cesarstva tri leta sem saj nekaj podobne znamenjem, v kterih se je prva francozovska prekucija ostermenimu svetu prikazala? — Tu in tam je ljudstvo od začetka le hrepenelo po vpeljavi politiških prenarodb. Tu in tam so si deržavljani od začetka le kaj pametniga in neprenapetiga vošili, torej je obojna vlada rada brez sile, in brez kervotočniga boja v naznanjene prošnje in vošila ljudstva dovolila, dobri Ludovik XVI., in naš mili cesar Ferdinand I. sta v sercu nosila le eno misel, namreč svojim podložnikom obilno vse podeliti, kar bi le bilo njim h pravi sreči; obema je bila draga vsaka kaplja kervi svojih sinov. V Parizu in na Dunaju je ljudstvo od podpihovavcov še nespačeno ukalo in rajalo, ali od veselja solze prelivalo čakaje zlati sad vesele prihodnosti. Tu in tam pa se je reč drugač vernila, kakor so pošteni in domoljubni možje od začetka upali. V Parizu je divja druhal kervoželjnih mož mirno deželo v jezeru solz potopila, nedolžni pa nesrečni kralj je ko mučenik britko smert storil 21. prosenca leta 1793, dobri darivec svobode in konstitucije Ferdinand je moral dvakrat cesarski sedež zapustiti zavolj nehvalezniga in hudobniga obnašanja od ptujih puntarjev zapeljanih Dunajčanov, deržavo pa je rešila z božjo pomočjo pogumna armada in zvestoba domoljubnih Avstrijancov.

(Dalje sledi.)

Austrijansko cesarstvo.

Krajnska.

Iz Dunaja se piše v „Südsl. Ztg.“ da se bo na predlog gospoda general prokuratorja na vse deželne sodništva Ilirije razpis razposlal, ki naloži preiskovavnim sodnikom zapisnike v slovenskem jeziku voditi.

Horvaška.

Ivan Kukuljevič potuje po deželi in zbira po naredbi ministerstva spise zadevajoče ogersko vojsko, ker ministerstvo meni dogodivščinno ogerske vojske izdati.

* V Zagrebu se bile 19. t. m. volitve za mestno občine dokončane.

Avstrijanska.

Car Nikolaj bo prišel 29. t. m. v Olumuc, ker bo z avstrijanskim cesarjem skupej prišel in 6 dni ostal.

* Dvomba je vstala, ali se tiste ustanove in stipendije, ki so bile po poprejšni uredbi ukov za čas modroslovskega učenja podeljene, zamorejo od zdaj naprej tudi vživati, dokler se kdo na vseučilišu uči.

Pri razsoji tega vprašanja se je treba sploh tega pravila deržati, da sta na mesto poprejšnjih modroslovskih let, kakor ste bile na avstrijanskih licejih in vseučiliših, zdaj VII. in VIII. razred gimnazije prišla, in da se torej tudi sedaj ne more dopustiti, da bi kdo stipendije, ki so se samo za ta modroslovska letna tečaja podeliti zamogle, dalj časa vžival, kakor dokler se na gimnazii uči.

Ako se je pa vživanje kake stipendije ne zavoljo kake v ustanovi čez to dane odločbe, temuč zgolj zavoljo tega na čas poprejšnjih modroslovskih letni tečajev omejevalo, ker je zavoljo uredbe avstrijanskih učiliš nemogoče bilo, dalj časa na modroslovski fakulteti ostati, sedaj ni več zabranjeno, takošno stipendijo dalj časa vživati.

Po tem takem se bode za vsaki primerlej posebej razsojevalo gledaje na posebne od-

ločbe ali na izrečene namene posameznih ustanov.

* Govori se, da je njegovo veličanstvo svitli cesar grofa Radeckega in bana Jellačića v Olumuc k veliki vojaški slovesnosti povabil.

* Denarja v papirju je bilo v avstrijanskem cesarstvu mesca marca in mesca aprila 1851, in cicer

a) Iz deržavne središne denarnice, potem iz glavnih deželnih in nabiravnih denarnic se je izdalo;

	do konca aprila 1851.	do konca marca 1851.
Tripercentnih denarnih navkazov . . .	23,119,620 gld.	26,121,425 gld.
Obrestnih listkov deržavnega zaklada . . .	78,972,500 "	76,675,500 "
Neobrestnih listkov deržavnega zaklada . . .	9,820,595 "	3,919,775 "
Navkazov na ogerske deželne dohodke . . .	54,400,825 "	56,101,446 "
Skupej . . .	166,313,540 "	162,818,146 "
Od tega je ležalo v denarnicah narodne banke . . .	53,642,221 "	52,754,447 "

Toraj je bilo papirja med občinstvom za . . . 112,671,319 " 110,063,699 "

Ako se prištejejo bankoti, ki so bili med občinstvom, znese . . . 248,286,875 " 249,693,332 "

vse skupej 360,958,194 " 359,757,031 "

V lombardo-beneškem kraljestvu je bilo lombardo-benečanskih zakladnih listkov:

	do konca aprila 1851.	do konca marca 1851.
Izdanih za . . .	57,126,205 lir.	60,086,700 lir.
Po petpercentnim priddavku zemljišnjega davka in po plači na lombardo-beneško posojilo se jih je iz občinstva vzelo za . . .	23,826,200 lir.	19,526,200 lir.

Tedaj jih je bilo med občinstvom za 33,300,005 lir. 40,560,500 lir.

Razun tega je bilo nemških denarnih listkov med občinstvom za 6,952,390 gld. 6,694,313 gld.

In ogerskih za 8,500,772 " 8,557,716 "

Skupej 15,453,162 " 15,252,029 "

Teh je vendar od 1 do 1½ milijona v dačnih denarnicah ležalo.

Moravska.

15. t. m. so Bakunina iz Olumuca odpeljali, pravijo, da so ga ruski vladi izročili.

Česka.

Znanega Bakunina je praško sodništvo zavolj velike izdaje k smerti obsodilo. Smertna kazen mu je bila pa prizanešana in obsodil se je za celo življenje v ječo.

* Za česko gledišče v Pragi se je že čez 43,000 goldinarjev nabralo.

Serbsko.

Novice iz Banata in Srema pravijo, da se smejo ondi ljudje sila bogate žetve nadjati in zavolj tega je tudi žitna cena za pol padla.

Galicija.

Starega malika Sviatovida, kterega so našli v vodi, je grof Potocki na vseučilišče v Krakavo poslal. Profesor Kollar je necega profesorja iz Krakave prosil, da ga bo popisal.

Tuje dežele.

Bosna.

Vstajniki, ki so bili pri Krupi, kjer so brez vodja bili, nabiti, na vse kraje begajo tako da zamoremo vstajo za končano imeti. V Mostaru so več imenitnih Turkov zaperli, ker so dopisovali vstajnikom.

Černogorci se boje, da bi jih Seraskier ne zagrabil, toraj se pripravljajo za boj. Za zdaj podperajo ropanje Gaskanov, Niksičanov, Grahovljanov in drugih sosednih krajev, kterih 600 oboroženih pod vodstvom gerškega duhovna do Blagaja, ki leži blizo Mostara in Stolaca, ropa.

Nemška.

15. t. m. so se pogovori v Draždanah končali.

Laška.

Vladika Černogore je prisel te dni v Genuo, od kodar se bo podal v Turin, Milano in Terst.

Rusovska.

Ruska vlada tirja od holandske star dolg od 1,318,750 gold. Na to so ondašnji deržavni poslanci zlo hudi in da bi se to dovolilo plačati, ni misliti.

Turška Serbska.

Serbsko ministerstvo notrajnih zadev je prepovedalo „Vojvodjanko“ v serbski kneževini.

Ljubljanski novičar.

20. t. m. na večer je začel v Ljubljani silno sneg naletovati, tako, da je vse bližnje gorice pobelil. Nekakšno čudno se človeku zdi, ako vidi češnje prodajati, ko sneži.

* Ker se je g. Ambrož pred nekimi tedni za namestnika poprejšnjih podložnih kmetov pri deželni oprostivni komisii prostovoljno odpovedal, je bila tedaj nova volitev, h kteri je prišlo vsih 20 volivcov (clo nobedin ni zastal), ki so z veliko večino glasov, namreč 16, zopet g. Ambroža za svojiga namestovavca izvolili. To očitno veliko zaupanje je g. Ambroža določilo, da je imenovano namestništvo zopet prevzel.

* Po razglasu ministerstva pravosodja od 12. maja je g. dr. Alb. Merk za cesarskiga doktorja (advokata), v Krajuji izvoljen.

* Za notare so izvoljeni: s sedežem v Ljubljani: g. dr. Janes Oblak in g. dr. Jožef Orel; s sedežem v Kamniku: g. Janez Supanc, sedež c. k. komisar v Trebnim, — s sedežem v Vipavi: g. Alojzi Mulaj, sedaj c. k. komisar v Postojni, — s sedežem v Kerškem mestu: g. Karl Kallmann, sedaj inspektor pri Krajskih stanovih, — s sedežem v Ribnici, g. Matevž Logar, bivši okrajni sodnik.

* V sredo na večer je prišel vojskovodja Radecky v Ljubljano, je prenočil in se zjutraj po železnici naprej podal.

* Pervi hudodelnik, ki je stal pred porotno sodbo po imenu Dolinar, je bil za krivega spoznan hudodelstva ropomora in od sodništva k smerti na visale obsojen.

Bran in pogin Japodov.

Spisal Jan. T. . . . a.

16. Zadne groze.

Vihrá tam grozni zadni boj.
Poslopja zdolej moči kerv tekoča,
Končava plam zeleni jih od zgorej.
Prostostno buri grozovitnost vsaka.
Ni vidilo Metulo sile take
No mesto drugo, kar jih zemlja nosi.

Prestrašna seča se godi,
Kot klestil bi borovca veje v gojzdu,
Tak pada mož za možem na mertvišče.
Da jeklo svoboda prijatlam v serce.
Nihče ne dade milosti sovragu,
Nihče ne jemlje jo od njega tudi.

Ob reki dere tam Avgust,
V svetivnico ga misel je dospeti:
Zapré mu pot Japodov mertvih kopa.
Po tesni ulici korak oberne,
De prišel kjekej bi z ovinkam krivim:
Zapre mu pot Rimljanov mertvih kopa.

Stoji na mostu možev pet —
Naroda prostiga ostali voji.
Namerja nanje jezer pet Rimljanov,
Orožja ost na persi jim stavlja.
Svobodno padejo junaki zadni,
Hranivši kopje si v oserčju vraznim.

Kervavi boj potihne zdaj,
Mertvaški mir sledi morii taki.
Le plamen cvili ob poslopih jezno,
Neskončne sile vničevaje vsakod.
Dež žarni pada iz gorjave šire,
In žene vruga plašniga v stanišče.

Zatoni solnce za goró,
Z oblakam tamni gosti dim obnebje,
Le vrele reke želni val se čuje.
Tihotna noč ne najde mesta slavna,
V posutje padlo je Metulo celo,
Brez Jarma prosto do minote zadno

Avgust posede pusti tlak;
Resnico pela je ilirska Vila. —
Tak branil se je Japod in poginil.

Rodoljubi.

Igra v treh djanjih iz českega.

(Dalje.)

Drugi nastop.

Berluzga. Prejšnja.

Berl. Nu, dečka, kaj delata?
Dr. Midvá sva hotela k vam.
Fr. Poprašat vas —
Berl. In kaj?
Fr. Kaj to tam na vertu delate?
Berl. To ti povém. Zdaj idita in recita
Bartónju, daj naj ko sém pride, in kjer koga
sréčata, povéjta vsácemu, da naj sém pride,
da imam nékaj oznaniti.
Dr. Vže prav. Ali očika! če bodite imeli
kako slavnost, jaz sem zraven. (odide).
Fr. Mene tudi ne smete izpustiti; vi véste,
da se vsega naučim. (gré)
Berl. (sam) Tako mora to biti. Berž ko
kako oznanilo pride, bodemo slavnost imeli;
pred pa ne rečem nikomur nič, da jih potle
vse prestréžem. Ali Berluzga, Berluzga, ako
pa ne pride navéstje o zmagi, in ljudje so to
vendar zvedili, potem se ti za tvoje domoljubje
še smeja. Ne, ne, naši zmagajo, oni morajo
zmagati! Bog ne pusti pravične reči pasti, on
je vže dosta dolgo gledal in čakal.

Tretji nastop.

Doroteja. Terezka. Prejšnji.

Ter. Očika, mé sve vže tu. Miklavž zdaj
in zdaj pride.
Dor. In Jernej vam da vediti, da ga je naše
vino močno krepčalo.
Berl. Naj pride, da ga spet dobi.
Dor. pride z očetam.
Ter. Kar si je odpočil, mu je boljše.
Dor. On hoče spet jutri dalje.
Berl. Iz tega ne bode nič. On mora tu pri
nas ostati, dokler ne bode popolnoma zdrav.

Dor. Mi bi ga tak radi tukaj prideržali —
Berl. Jaz mu bom to sam rekel, on ne sme
proč.

Ter. Mili očika, nikjer ne moremo Jožefa
sprášati ne veste vi nič o njem?

Berl. Jez ne vem nič.

Dor. (žalostno) Brat tudi nič o njem ne ve.

Berl. Tega si le nikar k sercu ne ženi, Ro-
tijca, ampak upajmo, da slišimo vže kaj o njem.
Vzemi si Terezko v zgled, njeni Tone je tudi
na vojski, in ona je tega vesela.

Dor. Jaz imam zanj take skerbi —

Ter. Molči, le molči, se bodeve potem skup
veselile. Tvoj Jože in moj Tone prideta, in
potem nama morajo očika v jednom dnevu
svatbo napraviti.

Četrti nastop.

Marjana. Prejšnji.

Marj. (Terezki) Ti vže spet napravljáš
svatbo, ti nevesta brez ženina; in kaj pa, Ro-
tijca, hočeš tudi ti svatbo napraviti? Pa, milo
dekle, kdo ve, kje je Jože.

Dor. (se v jok spusti).

Ter. (gre k njej in ji tiho govori).

Berl. (Marjani:) Imej pamet, Marjana, ne
delaj sebi in tema deklicama žalosti.

Marj. Ali —

Berl. Le daj si dopovedati; jaz ti povem,
da se vse srečno konča — Pa, ravno mi še
nekaj v glavo pade, to bi bil kmalo pozabil.
(hoče oditi).

Peti nastop.

Dragotin. Prejšnji; (in pozneje) France.

Dr. Bartonj bo zdajci tu, in Tonček je re-
kel, da tudi pride.

Berl. Prav — prav; si povsod povedal, kar
sem ti naročil?

Dr. I se ve, da sim; vsak me je vprašal,
kaj bo to zopet novega, in jaz sem jim odgo-
varjal, da na vas samega pobarajo.

Berl. To si prav storil.

Marj. Kaj pa spet imaš, Berluzga?

Berl. (gre k njej in ji nekaj na uho šepeta.)

Si razumela?

Marj. Spet nekaj.

Berl. Pusti mi moje veselje, in molči do
časa; zato te bodem potem spet celi teden
bogal.

Marj. Ti? ti si za boganje?

Fr. (pride) Jaz sem nekaj vidil, ha-ha;
očika tega nočejo povedati, in jez to vže vem.

Berl. In kaj si vidil?

Fr. Naš tesar je nesel —

Berl. (mu usta zaderži:) Molči, žaba! to ti
povem, ako se prederžneš še tak malega kaj
reči —

Marj. Ti boš iz tega tako dolgo skrivnosti
delal, da bodo vrabci na strehah to cverčali?

Berl. To nič ne de. — France, jeli si opravi-
l, kar sem ti naročil?

Fr. Vse, vse, vsak rad pride; oni mislijo,
da ste dobili novine iz mesta, in da jim boste
spet nekaj povedali o naših vojaki, kako so
se z neprijateljem zbili, in ga premagali. Ali
Mozes —

Berl. Nu, kaj Mozes?

Fr. Mozes je rekel, de so to same marnje
kar vi delate, in de ga ne bo sém.

Berl. On je še na-me od pred hud. Mo-
ram ti sam po-nj iti; med tim se vsi zberejo,
in naj nemalo počakajo. (odide)

Šesti nastop.

Prejšnji brez Berluzge.

Marj. Terezka, se je vže Tone od tebe
ločil?

Ter. Ni še se ločil, on pride še enkrat.
Jaz bi radi vidila, da bi se od mene celo ne
ločil.

Dor. Ločenje je britko.

Marj. Ali vernitva?

Ter. Je tim veselíša. Pa ko bi ločenja ne
bilo, bi se ne mogli vernitve veseliti. — Mamka,
me sve zgovorile z Rotijco, da bodeve jedna
drugo tolažile, dokler da se najna fanta ver-
neta.

Marj. In ako se ne verneta?

Ter. Me stavive vés svoj zaup v Boga; in
ta zaup naju zagotovi, da se svojima milima
zopet vidimo; in premislite potem to radost,
nikdar več se od naju ne ločita!

Marj. Le ju pred imejte.

Ter. To bode za kratek čas kdaj ona na-
zaj prideta. Ah mamka, kadar se Jožef verne,
in Rotijca bo vže od daleč nanj vpila; in ka-
dar Tone po osvobodjenju domovine domu
pojde, in Terezka mu nekoliko uric naproti
poteče; potem bode vsa naša žalost in vaše
solze v jednom trenutku obilo povernjene. In
od danas naprej ne bom nič družiga mislila,
kot na ti sladki trenutek.

Sedmi nastop.

Miklavž. Jernej, in z njimi nekoliko
kmetov. Prejšnji.

Mikl. (Jerneju) Ti se temu čudiš?

Jern. Jaz se tega veselim.

Mikl. Pri moji veri je temu tako. — nu,
kakó je, sestra! otroci! kako je?

Dor. (mu ide koj naproti).

Marj. Tako, tako.

Mikl. Kje da je spet Berluzga?

Ter. On vam naroči, da bi malo počakali,
da pride koj (preč).

Mikl. Prav — prav! med tim se ljudje so-
idejo. — Kam pa je šel?

Marj. Mislim, da do Žida.

Mikl. Aha, dobro, on je v občini pod var-
stvam gosposke, naj se tedaj tu znajde. Nu,
Jernej, glej, da tu pri nas za nekaj čas
ostanes?

Jern. Od serca rad; ali kamor me dolžnost
kliče, tje moram iti.

Mikl. Zmiram bi morda ne bila taka sila?
ali kadar to je tvoj sklep, te nočem v tvojim
hvalitebnem namenu zaderževati.

Dor. Tedaj vendar pojdeš?

Jern. Moram.

Mikl. Kadar bode pa mir, pa prideš na do-
voljenje?

Jern. In potem pri vas ostanem.

Mikl. Nu, zdaj sem pa spet vpokojen.

Osmi nastop.

Lenčika in kmetice. Prejšnji.

Lenč. Ravno sem skladala nekoliko sraje
in robcov za Toneta, kar pride vaš deček, in
kakor mi je rekel, da mi gospod Berluzga ne-
kaj hoče, sem vse v stran vergla, in tu sem
prišla. Kaj ima biti?

Mikl. Boste prek zvedili.

Lenč. Nej je lé kaj dobriga!

Mikl. Brez dvoma!

Marj. No, mila botrica, ste se vže vpo-
kojili skoz Toneta?

Lenč. Ah, botrica, nikar me tega ne opo-
minjajte.

Ter. Premila mati mojega Toneta, imejte
le malo časa poterpjenje; Jaz si na vso moč
prizadenem, da vam bom v vsem na pomoči.

Lenč. Ti si dobra, Terezka; ali vonder bi
bilo bolje, da bi bil doma ostal.

Mikl. I o to je kej! — Pustite ga, si vsaj
kaj skusi —

Jern. Jaz to za mnogo imam, da sem bil na
tej vojski.

Lenč. To vam verjamem; vi morete veseli
(hvaležni) biti, da ste tak srečno odšli.

Mikl. Vsacega krogla ne zadene; zato ima
vsak upanje, da se verne.

(Dalje sledi.)

Slovstvo in umetnost.

Intibusove dogodivščine panonskih narodov
pervi zvezek je že gotov.

* V Beču pri Leonu je prišla na svitlo
knjiga pod naslovom: Lazar der Serben-
car. Nach serbischen Sagen und Heldenge-
sängen von Siegfried Kapper. Komur je znano,
kako marljivo se gospod Kapper peča z serb-
skimi običaji, znamenito narodnimi pesmami,
sme po vsi pravici pričakovati, da je njegovo
delo izverstno. In zares, ako to knjigo beres,
ne boš je lahko iz rok položil.

* Profesor Axamit v Pragi spisuje fiziko
za nižji gimnazij, profesor Čupr je pa ondi že
dogotovil propedeutiko.

* Česki pisatelj Franc Spatni v Pragi je,
kakor pražske novine naznanijo praktično knjigo
za občinske predstojnike v tisk dal.

* V Zagrebu pri Gaju se tiska knjiga od
znanoga bosniškega duhovna, Iukića, tolmača
v taboru Omer pašata pod naslovom: „Pervi
spisi kersanstva.“ za rabo ljudskih šol v Bosni
in sicer v gajici in cirilici.

Kdor želi v uradnih ali pa v ovrhah listu karkoli si bode naznaniti, plačo za vsako verstico z navadnimi čerkami za enkrat 3 kr., za dvakrat 4 kr. in za trikrat 5 kr. in za vsakokrat je še 10 kr. za kolek po

Vradni ist št. 28.

novi postavi za plačati; kdor sam ne utegne v slovenskim jeziku sestaviti, zna nam tudi sostavek v nemškem jeziku poslati, proti tem, de od vsakih treh tiskanih verst en krajcar za predstavljeno odrajta.

k 41. listu Ljubljanskiga časnika, vpetik 23. Vel. travna 1851.

Št. 3922.

Oznanilo

(96.) c 2

c. k. okrajniga poglavarstva v Ljubljani.

Zadevajoč izročitev hišnih popisovanj in naznanenja hišnih obrest o dobi od sv. Jurja 1851 do sv. Jurja 1852.

Da se bodo zamogle v Ljubljani in ljubljanskih predmestjih zadevajoči davki za vladno leto 1852 odmeriti, je potreba, da se naznanenja o zapovedanih hišnih popisovanjih in obrestih za dobo od sv. Jurja 1851 do sv. Jurja 1852 po do zdaj navadnim načinu pri c. k. okrajnim ljubljanskim poglavarstvu, stopivšim na mesto poprejšnjega okrožnega poglavarstva v spodej odločeni dobi dopoldne ali popoldne med vradnimi urami tu sem izročče.

Gospodam hišnim posestnikom in oskerbnikom v mestu in v predmestjih se tedaj s tem naroči, se popolnoma po razjasnenju od 26. junija 1820, ki je se v polni moči, ravnati pri popisovanju hiš in naznanenju hišnih obrestih, kakor tudi popisovanje in naznanovanje obrestih, predenj jih podpišejo in oddajo tukajšnjemu okrajnemu poglavarstvu v pretres predložiti, in sicer:

- ako so oddelki hiše z obertniškimi ali kmetijskimi pohoštvami, ki v mestnim okrogu leže in tistiga lastnika imajo, natanjko popisani.
- ako so letni obrestih z kupčijskimi prodajavnicami in štacunami v vežah vestno zaznamovani.
- ako so obrestih vsake stranke, ki v hiši stanuje po pravici zaznamovane, in
- ako so se vse dani višji predpisi po vstanovitvi naznanenju dopolnili.

Potem se naznani, da se morajo po visokim poročilu deželnega poglavarstva od 24. julija 1840 št. 18051 v naznanenja hišnih obrestih tudi ognjoglasivne naprave in klavnice zapisati, ker se zamorejo za imenovane prostore, ako tudi nobenih obrestih ne prinesejo, vendar ako se drugači vrede, obrestih dobivati. — Podpisati se morajo pri naznanovanju gospodje hišni lastniki kakor tudi prebivalci v hiši, ako znajo pisati, prav za prav z lastno roko, sicer morajo obstati pri tem, kar so njih opolnomočniki podpisali.

Podpisovavci strank, ki ne znajo pisati, katerim so stranke obrestih natanjko popisale, morajo dobri stati za pristavljeno podkrižanje, in pri tem se še pristavi, da se noben zmed rodovine ali poslov hišnega lastnika ne sme porabiti za podpisavanje imena.

Pri gospodarjih, ki ne znajo pisati, mora pristavljeno podkrižanje razun podpisavca tudi še druga pričra, ki zna pisati, poterditi.

Okrajno poglavarstvo, kterimu je naročeno naznanenja hišnih obrestih dobro pretresti, pričakuje, da bodo gospodje hišni posestniki prostore, ktere sami rabijo, ali svoji žlahti, hišnim oskerbnikom in čuvajem prepuste, z obrestih drugim prepušenih v primerno razmero postavili, da tako ne bo treba sitnosti imeti vradno prostore pregledati in obrestih odločiti; zatoraj se morajo od tistih stanovališ, ktere hišni posestniki zase obderže, ravno tako obrestih prerajati, kakor da bi jih bili drugi najeli.

To ravno imenovano naznanenja odrajtati, so se sledeče dobe odločile, in sicer:

V notrajnim mestu:

2. junija 1851 za hiše od vpisne št.	1 — 65
3. " " " " " " " "	66 — 131
4. " " " " " " " "	132 — 197
5. " " " " " " " "	198 — 260
6. " " " " " " " "	261 — noter do čerke G.

V Šent-peterskim predmestju:

7. junija 1851 za hiše od vpisne št.	1 — 65
10. " " " " " " " "	66 — 125
11. " " " " " " " "	126 — noter od čerke A.

V kapucinarskim predmestju:

12. junija 1851 za hiše od vpisne št.	1 — 83 in čerke C.
---------------------------------------	--------------------

V Gradiš:

13. junija 1851 za hiše od vpisne št.	1 — 76 in čerke A.
---------------------------------------	--------------------

Na Poljanah:

14. junija 1851 za hiše od vpisne št.	1 — 65
16. " " " " " " " "	66 — 97 in čerke E.

V karlovškem predmestju in Kurji vasi:

17. junija 1851 za hiše od vpisne št.	1 — 25 v čerki D; potem za hiše od vpisne št.	1 — 54 in do čerke C.
---------------------------------------	---	-----------------------

V Ternovim:

18. junija 1851 za hiše od vpisne št.	1 — 80 in čerke A,
---------------------------------------	--------------------

V Krakovim:

20. junija 1851 za hiše od vpisne št.	1 — 75 in od čerke C.
---------------------------------------	-----------------------

Na Močvirju (Karolinenthal):

21. junija 1851 za hiše pod vpisno št.	1 — 36.
--	---------

Naznanila, de se obrestih od lanskiga leta niso spremenili, se ne prejemajo.

Kdor bi časa za zgorej imenovane izročila hišnih obrestnih popisovanj ne deržal, s tem se bo ravnalo po §20. za hišne lastnike predpisanom.

Akoravno ima prav za prav sam hišni lastnik to naznanenja izročiti, se vendar od tega odstopi proti tem, da bodo hišni lastniki v ta namen take osebe zvolili, ki zamorejo odgovor dati, ako bi se kaj prašali ali kako podučenje razumeti.

C. k. okrajno poglavarstvo.

Ljubljana 12. maja 1851.

Tomaž Glancig

c. k. okrajni poglavar.

Kar se zavolj tega sploh naznani, da se bo zvedilo, kdo da je nesrečnik.

C. k. okrajno poglavarstvo

Ljubljana 16. maja 1851.

Glancig s. r.

Št. 4019/549.

Oznanilo

(93.) c 1

Visoko c. k. ministerstvo kupčije, obertnije in javnih stavb je po razpisu od 27. aprila t. l. št. 3225/H M. sledeče pooblastnjenja po odločbah visociga patenta od 31. marca 1832 podeliti za dobro spoznalo.

1) Dr. Ignacu Waldner-Maithsteinu, dvornimu in sodniškemu pravdosredniku, na Dunaju, v mestu št. 254, za poboljšanje peči, tako, da se v njih mnogo derve manj porabi in da so narejene kakor ognjiša; na eno leto. Odperti popis pooblastnjenja leži pri c. k. deželnim poglavarstvu, kteriga zamore vsak pregledati. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti.

2) Jakobu Francu Henriku Hembergerju, oskerbnikemu vodju, na Dunaju, v mestu št. 785, za popravo na hlaponih, tako da se s to napravo, kakor tudi v opravilu s bolj pripravno naredbo pahavec kakor do zdaj in tudi na bolj razno vižo veliko ložeji premika, na pet let. Odperti popis pooblastnjenja leži pri c. k. deželnim poglavarstvu, kteriga zamore vsak pregledati. V javnih varstvenih zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti.

3) Ravno temu, ravno tu, za znajdbo in popravo priprav za narejo smodk in drugih takih reči, tako, da se zamorejo boljši, bolj na enako vižo in hitreji kakor z rokami napravljati, na pet let. Da se znajdba na skrivnim ohrani, se je poprosilo.

4) Vincentu Brix, akademiškemu kamnoseku, na Dunaju, Landstrasse št. 451, za znajdbo mašine plastiške dela pomnožiti iz vsake reči, ktero obel kamnosekov ali dleto reže; na eno leto. Da se znajdba na skrivnim ohrani, se je poprosilo.

5) Simonu Löwy, oljarju iz Požuna in Samuelu Mendl kupčevavcu iz Brüxa na Českem, na Dunaju, Landstrasse št. 514, za znajdbo noviga lakna svilo pripravljati, tako da se mnogo dela prihrani, natronovo milo, s kterim se to opravlja, veliko bolj čisti in se ne vmaže tako rado; na dve leti. Da se znajdba na skrivnim ohrani, se je poprosilo. V javnih zdravniških zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti.

6) Adalbertu Lutz, čevljarskemu mojstru v Munakovim po Frideriku Rödigeju, prvi stanuje v Munakovim, drugi na Dunaju, St. Ulrich št. 50, za znajdbo mastniga mazila za škornje, ki tudi rudeče usnje tako počerne, da se sveti in suho in terdo spet mehko in volno stori; na eno leto. V saksonskim kraljestvu je bila ta znajdba 15. septembra 1849 na pet let previligirana. Da se znajdba na skrivnim ohrani, se je poprosilo. Tuj popis je pridjan.

7) Rudolfu Wiesengerju, kemikarju, na Dunaju, Gumpendorf št. 1, za znajdbo noviga pripravljanja Cochenil-Amioniaka, tako da Cochenil prav lepo in živo gori in je pripraven za naj lepši in naj manjši senčenja tiskarnih in barvenih izdelkov, na eno leto. Da se znajdba na skrivnim ohrani, se je poprosilo. V javnih zdravniških zadevah se sme to pooblastnjenje brez pomislika rabiti.

8) J. K. Mausu, pod imenom Monson et Comp. na Dunaju št. 309, za znajdbo in poboljšanje pri rabi tako imenovaniga jajčniga olein lasniga olja, lepote mazila in mila napravljati, tako, da prvi lasno rast pomnožijo, da so lase vedno čisti, sveteči in mehki, poslednji pa kožo posebno belo in nežno store; na eno leto. Da se znajdba na skrivnim ohrani, se je poprosilo. V javnih zdravniških zadevah se sme ta znajdba brez primislika rabiti.

9) Ravno temu, ravno tu, za znajdbo posebne maži, ki se mnogo lepši diši kakor tako imenovana Kölnerwasser, na eno leto. Da se znajdba na skrivnim ohrani, se je popro-

Št. 4012.

Oznanilo.

(103.) c 1

13. maja t. l. so v Selu pri Mostah neznanega moškega iz vode zlekli.

Meril je 5 čevljev in 2 palca, bil je kakih

50 let star, oblečen je bil v črn stergan frak z oskimi škriči, ki je imel černe rudninske gumbe (knofe) potem v debelo srajco, v dolge črno-barvane platnene hlače, obuť pa je bil v sterganih kmetijskih škornjah.

silo. V javnih zdravniških zadevah se sme to pooblastljenje brez pomisla rabiti.

10) Ravno temu, ravno tu, za najdubo posebne ustne vode za spiranje ust in čiščenje zob; na eno leto. Da se najduba na skrivnim ohrani, se je poprosilo. V javnih zdravniških zadevah se sme to pooblastljenje brez pomisla rabiti.

Ljubljane 6. maja 1851.

Gustav grof Chorinsky, r. s.
deželni poglavar.

Št. 1690. **Oznanilo.** (102.) c 1

C. k. predsedništvo deželnega sodništva v Novim mestu naznani, da bode srečkanje porotnikov za drugo toletno sejo porotne sodnije, ki se 30. junija prične, 6. junija dopoldne ob devetih v sejni dvorani c. k. deželnega sodništva.

Novomesto 19. maja 1851.

Scheuchenstuel s. r.

Št. 3960. **Oznanilo.** (97.) c 2

Po razpisu c. k. ministra denarstva od 5. maja 1851, št. 6506, se glede na visoka razpisa od 19. februarja in 11. marca t. l. naznani, da se od zanaprej izdajajo listki državnega zaklada od 1. januarja 1851, po 50 gold. 10 gold. in 5 gold. na poti zamenjave za tripercentne denarnične navkaze, listke državnega zaklada ali banknote pri vsih deželnih glavnih denarnicah, na Dunaju pri c. k. menjavni denarnici, potem pri tistih nabiravnih denarnicah, katere bo denarstvena deželna komisija v ta namen odločila.

Zraven tega se ne bodo več pri nabeni denarnici tripercentni navkazi središnje denarnice izdajali, kar se je do zdaj godilo po razpisu 16. junija pr. l. naj pridejo v denarnico kakor plačilo ali na poti zamenjave, ker se morajo državni središnji denarnici poslati, kjer bodo sožgani.

Od c. k. davkiniga vodstva za krajnsko kronovino.

Ljubljana 14. maja 1851.

Loger s. r.

Št. 395. **Oznanilo** (90.) c 3

s katerim se preklicje dne 25. oktobra 1837 izdani zavkaz čez uredsko ravnanje pri mutengah (prošnjah za predpravo, si o svojem času lego jamskega odmerka vzeti) kadar se je zamudilo polozenje jamskih odmerkov napovedati.

Da se doslej zapazene neprilicnosti odstranijo, ki izvirajo iz zavkaza dne 25. oktobra 1837 (danega, čez uredsko ravnanje pri mutengah, najde ministerstvo zemljedelstva in rudarstva za dobro, oduzeti moč temu predpisu, po katerem je za zamujeno napovedanje lege ali polozenja jamskih odmerkov kazeno po pet in po deset goldinarjev ustanovljena in se je mutenga še le tikrat iz uredske dolžnosti izbrisala, če zamudni mutnik še po preteku štirih tednov po tem, ko mu je drugi nalog kazni v roke dan bil, sodnijskega naročila spolnil ni; — in zavkaze se oblastnijam, ki rudarjenje dovoljujejo, na tanjko po predpisu patenta od 21. julja 1819) ravnati s pristavkam:

1. da sme rudarjenje dovoljujoča oblastnija tudi dalje obrok za polozenje jamskih odmerkov podeljevati, ako terdni uzroki, ki jih vdeležnici razložijo, in zaznamvani zadržki, ki se imajo na tanjko pretehtati, podaljšanje obroka opravičujejo.

2. Če pa mutnik v podeljenem obroku lege ali polozenja jamskih odmerkov ne napove, in tudi za novo podaljšanje obroka ne prosí, se ima mutenga brez vsega družega uredoma izbrisati, mutniku le to naznani in taista se ima, če pozneje mutnik zopet prošnjo vloži, le za novo mutengo čislati in mutni list čez njo izdati.

V moč stopi ti predpis 1. junija tekočega leta.

Kar se pri okoljšinah, ker § 2 do zdaj izdanih mutnih listov deloma s tem dvignjeni predpis zapopade, po ukazu rudarijskega glavarstva v Celjovcu od 28. marca t. l. št. 635, posebno posestnikom mutnih rudarij v ti namen naznani, da bodo zamogli svoje mutne pravice varovati.

Od c. k. rudarskiga komisarjata

Ljubljana 25. aprila 1851.

Ratz

c. k. rudarski komisar.

Št. 3678. **Proglas.** (100.) c 1

Ker se ne vé, kje se Andrej Plešič in njegovi pravni dedniki derže, se jim po pričojem proglasu naznani, da je zoper nje Gregor Plešič iz Sore tožbo na pridobitev in spoznanje lastnine, v gruntih bukvh nekdanje gosposke pod št. 4/a zapisaniga zemljiša vložil.

Podpisano c. k. okrajno sodništvo je za kuratorja zatoženih Matevza Zvoljsaka iz Drage postavilo in za obravnavo te reči 1. dan septembra 1851, zjutraj ob devetih odločilo.

Zatoženi zamorejo toraj k tej obravnavi sami priti, ali posebniga pooblastenca poslati, ali postavljenimu kuratorju pripomočke na roko dati, ker se bo sicer ta pravna reč po postavi s kuratorjem obravnala.

Od c. k. okrajniga sodništva ljubljanske okolice 22. aprila 1851.

Heinricher, s. r.

Št. 1219. **Oznanilo.** (101.) c 1

Vpeljava vsakdanjih poštnih potov z vozom med Kaplo in Velkovecam, potem Eberndorfam in Bleiburgam.

Poštno vodstvo za prav spozna, zdajno trikratno poštno zvezo na teden po vozu med Kaplo in Celjovcam dvigniti in namest tega vsakdanjiga poštniga pota z vozom med Kaplo in Velkovecam v natančni zvezi z Male-poštami med Celjovcem in Mariboram ustanoviti. Po teh voznjah poštnih potov se bo tudi poštna ekspedicija v Eberndorfu vsak dan z Velkovecam in Kaplo zvezala in zavolj tega bodo do zdaj obstoječi poštni poti med Eberndorfam in Bleiburgom nehali hoditi.

Potem se bo dvignila dozrajna po potih z vozom in peš napravljena poštna zveza med Bleiburgam in Velkovecam in namest nje zveza med Bleiburgam in Eberndorfam po vsakdanjih voznjah z poštnimi poti v zvezi z pošto med Kaplo in Velkovecem ustanovila.

Te nove poštno naredbe, ki bi znale potrebam popisovavcov in javnim vradnijam zadostiti, bodo stopile 20. maja t. l. po sledečem redu v djanje:

Odhod iz				Čas hoje
Kaple v Velkovec	vsak dan ob 5. zjutraj	Velkoveca v Kaplo	vsak dan ob 1. popoldne	3 1/4 ure
Eberndorf v Bleiberg	vsak dan ob 2-3 popoldne	Bleiburg v Eberndorf	vsak dan ob 6. zvečer	2 uri

Kar se s tem sploh naznani.

Od c. k. poštniga vodstva

Celjovec 14. maja 1851.

Lazarini, s. r.

Št. 1382. **Oznanilo** (91.) c 3

Visoko c. k. ministerstvo kupčije in obertnije je sklenilo v voznim redu vozovlakov

- pri odidu iz Dunaja v Prago, Draždane in nazaj
- pri odhodu iz Dunaja v Oderberg in nazaj
- pri odhodu iz Dunaja v Pešt
- pri odhodu iz Dunaja v Ljubljano premembo storiti, da bo od ene strani mogoče, vozovlak od kraja do kraja v nepretergano

zvezo pripraviti in tako hitrost pospešiti; od druge strani pa, ker bodo poštni vozovlaki na Dunaj že zgodaj prišli, dospele dopisave koj izročiti, in poslednjič, vozovlake severne in jugoizhodne kakor tudi južne železnice zvezati, da se bodo zamogle dopisave, prišle po severni in jugovshodni železnici, naglo proti jugu poslati.

Te nove vravnave bodo 15. maja t. l. v moč stopile.

Po novi vozni vredbi bodo dopisave iz severnih in jugovshodnih krajev mnogo hitreje v južne kraje dospele, poštni vozovlak bo pa, kakor sedaj v petih zvečer v Ljubljano prišel, po tem se bo tudi berzovožna pošta kakor do zdaj ob 6 zvečer v Terst napotila.

Kar se s tem po odločbi visoeiga c. k. višjiga vodstva za občenje od 3. t. m. št. 5016/C sploh naznani.

C. k. poštno vodstvo.

Ljubljana 7. maja 1851

Hofmann, s. r.

Št. 1516. **Oznanilo.** (98.) c 2

Ko je občenje skoz Zidani most v Zagreb toliko spet ustanovljeno, da se zamore Male-pošta po tej cesti spet voziti, se je toraj vsakdanja Male-pošta od današnega dne skoz Zidani most v Zagreb spet ustanovila in ob enim so se 10. t. m. št. 1428 naznanjene začasne vravnave ustavile.

Kar se s tem sploh naznani.

C. k. poštno vodstvo.

Ljubljana 17. maja 1851.

Hofmann s. r.

Št. 1547. **Oznanilo.** (99.) c 2

Pri tej poštni vradnji je stanovitna stopnja diurnista z dnevno plačo za 45 kr. za oddati.

Kdor za to stopnjo poprosi, ima skazati, da zna lepo pisati, da je dobriga zadržauja in da je zmožen za rabo pri tej poštni vradnji in se v 10 dneh oglasiti.

C. k. poštno vodstvo

Ljubljana 17. maja 1851.

Hofmann s. r.

(94.) c 3

Pri bukvarju gospodu Jurju Lerherju se dobi

naslovni list in abecedni zapopadek (v slovenskem in nemškem jeziku) k deželnemu zakoniku za krajnsko kronovino tečaja 1849, in tudi tečaja 1850

Cena: Vsaka polja, ki ima osem tiskanih strani, velja 1 krajc. srebra. Ljubljana 16. maja 1851.

Telegrafiško kurzno naznanilo državnih pisem 20. Velk. travna 1851.

Državne dolžne pisma po 5 od 100 (v srebru) 96 1/4
» » » » 4 1/2 » » 84 1/4
» » » » 2 1/2 » » »

Dnarna cena 20. Vel. travna 1851.

V dnarju
Cesarskih cekinov agio (od 100 gold.) 33 1/2 gld.
Srebra » » » » 28 1/2 »

Ces. kralj. loterija.

Naslednje številke so vzdignjene bile:

V Terstu 21. velikiga Travná:

55. 25. 4. 77. 31.

Prihodno srečkanje bo v Terstu 31. velikiga Travná in 14. Rožnika.